



(rajonas/miestas, mokykla)

_____ klasės (grupės) mokinio (-ės) _____

(vardas ir pavardė)

2011 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo pavyzdinis testas

LIETUVIŲ KALBA (VALSTYBINĖ)

Skaitymo, kalbos vartojimo ir rašymo sandai

Trukmė – 200 min.

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite vykdytojui.
- Rašyti galite ir pieštuku, bet bus vertinami tik tie atsakymai, kurie parašyti mėlynai rašančiu rašikliu. Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.
- Atlikdami testo užduotis, į klausimus atsakykite glaustai ir aiškiai. Jūsų atsakymai turi tilpti į paliktas eilutes.
- Jei klausimas nereikalauja kitaip, atsakymus formuluokite savais žodžiais.
- Neaiškiai parašyti, pribraukti atsakymai vertinami 0 taškų.

VERTINIMAS

Sandai	Maksimalus taškų skaičius	Surinktų taškų suma		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
Skaitomo teksto supratimo sandas	20			
Kalbos vartojimo sandas	15			
Rašymo sandas	25			
Taškų suma	60			

TAŠKAI

Vertinimo komisija:

(parašas, vardas ir pavardė)

(parašas, vardas ir pavardė)

(parašas, vardas ir pavardė)

SKAITYMO SANDAS

(Trukmė – 50 min.)

I užduotis. Perskaitykite tekstą ir įvertinkite, kurie teiginiai teksto atžvilgiu yra teisingi, kurie – ne.
(7 taškai)

0 atvejis – pavyzdys.

Paukščių stebėtojas

Mindaugas lengvai gali atskirti apie tris šimtus Lietuvoje gyvenančių paukščių rūšių. Nuo vaikystės paukščius stebinčiam vaikinui tai įdomiausias laisvalaikis. Namiškiai dažnai po miškus ar upės pakrantėmis klaidžiojantį Mindaugą juokais vadina pusiau naminiu, pusiau laukiniu vaiku. Jaunasis gamtininkas iš paukščių balso beveik nesuklysdamas nustato net tai, kas gieda – patinas ar patelė. Kai kurių paukščių balsus jis moka ir pamėgdžioti.

Į gamtos paslaptis įsijautęs vaikinai retai iš namų išeina be fotoaparato. Aptikęs dar nematytą paukštį, jis džiaugiasi taip, lyg būtų radęs kokią brangenybę. Norėdamas nustatyti paukščio rūšį, sugrįžęs namo, jis iškart įninka į knygas. Stebėti paukščių Mindaugas visuomet išsiruošia vienas. Kantrus gamtininkas gali ilgai laukti, kol iš lizdo išskrenda jo šeimnininkai. Tuomet jis suskaičiuoja lizde esančius kiaušinius bei juos išmatuoja. Už savo darbą „Užpalių apylinkių paukščių rūšys“ jaunųjų gamtininkų konkurse vaikinai pelnė antrąją vietą. Gamtos mokslus žadantis studijuoti vaikinai net neįsivaizduoja, ką jam reikėtų veikti, jei gyventų mieste.

Mindaugas turi dar vieną pomėgį – kolekcionuoti drugelius. Jo drugelių kolekcijoje – net 400 rūšių visomis vaivorykštės spalvomis spindinčių vabzdžių. Drugeliai vaikiną domina savo gyvenimo būdu. Kai kurie drugeliai į Lietuvą atskrenda net iš Afrikos. Juos Mindaugas gauda ne tik dienomis, bet ir naktimis. Drugelių gaudytojas turi būti ne tik labai pastabus, bet ir vikrus. Vaikinai net pats nežino, kas jam įdomesni – paukščiai ar drugeliai.

Dailės būrelį gimnazijoje lankantis Mindaugas gali iš atminties tiksliai nupiešti ne tik visus savo sugautus drugelius, bet ir jam žinomus paukščius. Vieno jaunųjų gamtininkų konkurso rengėjai labai nustebė, pamatę vaikinai puikiai nupieštus drugelius. Tuo negalėję patikėti pedagogai pasiteiravo, kiek jis sumokėjo už piešinius.

„Gaila, kad para turi tik 24 valandas“, – atsiduso sumanymams įgyvendinti laiko pritrūkstantis Mindaugas. – „Džiaugčiausi, jei ji būtų nors dviem valandom ilgesnė.“

Pagal Elvyrą Sabalytę

	Teiginiai	Teisingas	Neteisingas	Čia rašo vertintojai	
				1	2
0	Mindaugas laisvalaikiu stebi paukščius.	+			
1	Tėvai nepritaria vaikinai pomėgiui.				
2	Mindaugas geba atkartoti paukščių garsus.				
3	Paukščiams fotografuoti vaikinai įsigijo brangų fotoaparata.				
4	Mindaugui stinga kantrybės stebėti lizdą.				
5	Mindaugas džiaugiasi gyvendamas kaime.				
6	Vaikinai iš Afrikos atvežė drugelių.				
7	Mindaugas pomėgiams nebeskiria laiko.				

Taškų suma (maks. 7)		
----------------------	--	--

2 užduotis. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus. (13 taškų)

Pastaba. Atsakymus į klausimus formuluokite savais žodžiais, aiškiai ir glaustai. Jei neprašoma pateikti pavyzdžių iš teksto, necituokite.

Kačiukas

Kažkas paliko jį gatvės sankryžoje, ir kačiukas inkštė ir drebėjo. Žmonės žiūrėjo ir piktinosi – „verčiau nuskandinti dar aklą“, o kažkoks studentas patrupino duonos ir susigėdęs atsitraukė, nes moteris su apelsiniais žiūrėjo į jį su panieka: „Pieno reikia, šilto katės pieno.“ Paskui priėjo maža mergaitė, ir žmonės nudžiugę įbruko jai kačiuką pasakę: „O gal ne paprasta katė – gal tigras išaugęs.“

Mergaitė buvo laiminga – ji niekada neturėjo tokio mažo pilko kačiuko, – ir bėgo namo pamiršusi, kad krepšelyje neša pieną.

Tėvas atidarė duris ir subarė, kad ji atsisagsčiusi ir sušilusi.

– Tu pažiūrėk! – mergaitė padavė jam krepšelį ir juokdamasi šokinėjo: – Tu pažiūrėk!

Duona turbūt buvo dar šilta, nes ant jos gulys kačiukas ramiausiai miegojo.

– Kaip bjauri! – supyko tėvas. – Duoną reikės išmesti, ir pieną išlaistei.

– Pieno kavai užteks, – nuramino jį mergaitė ir padėjo kačiuką ant sofos.

– Kodėl tu parnešei tą katiną? Aš nepakęsiu namie blusų!

– Ne, – pasakė mergaitė. – Jis dar mažas ir neturi blusų.

– Katės ir šunys – ligų platintojai! Tu nori susirgti?

– Ne, – pakartojo mergaitė. – Tu neišmesi jo. Aš pasakysiu mamai, kai grįš...

Mergaitė nėjo vakarienauti. Tėvas braižė ir tylėjo.

Tai buvo pirmasis susirėmimas, atėjus jam į šiuos namus. Jis pirmąsyk pagalvojo, kad jie svetimi vienas kitam.

Paskui jis paklojo lovas, ir mergaitė atsigulė, pasiimdama ir kačiuką. Tada jis nebeiškentė ir nutraukė antklodę:

– Marš plauti rankų!

Mergaitė išsigando ir vienmarškinė išėjo į vonią. Kai ji grįžo, kačiuko miegamajame jau nebebuvo.

Tėvas braižė ir tylėjo.

Mergaitė puolė į prieškambarį ir garsiai pravirko. Ji atsitūpė ant skrynios, šaukdama mamą, kuri išvažiavo į kažkokią ekspediciją, palikusi ją su svetimumu tėvu!

– Sušalsi, – tėvas paėmė ją ant rankų ir nunešė į lovą.

Apsiverkusi mergaitė buvo nuostabiai panaši į Mirą, ir jis, jau atlyžęs, paglostė ją:

– Miegok, o rytoj viską būsime pamiršę.

Ji užsimerkė, o ašaros vis tiek ritosi. Blakstienos vis virpėjo, ir pagalvė buvo šlapia nuo ašarų.

Tėvas išėjo į prieškambarį ir atrakino duris, bet laiptų aikštelė buvo tuščia, ir jis nulipo žemyn suirzęs ir pasipiktinęs, kad kažkas pasisavino „jo“ kačiuką.

Kai parėjo namo, mergaitė sėdėjo, išplėtusi akis, sukklususi ir pasiruošusi viską atleisti, jei tėvas grįš ne tuščiomis.

– Tik ne lovoje jo vieta!

Mergaitė paguldė kačiuką dėžutėn prie radiatoriaus.

– Tu žinai, – tarė ji, – žmonės man sakė, gal iš jo tigras išaugęs.

– Taip? – jis daugiau nieko nepasakė: branginosi nenorėdamas taikytis.

– Duoną mes sulesinsim balandžiams, – vėl pasakė mergaitė ir pažiūrėjo į akis.

– Hm...

– Aš nesakysiu mamai, kad tu sudaužei kavinuką!

Nugalėtas švelnumo, tėvas atsisėdo prie jos ir vėl prisiminė Mirą, žiūrėdamas į spindintį mažą veiduką.

– Daugiau nieko nebesakyk, miegok.

Aišku, ruošos padaugės – kačiukas dergs visuose kampuose, ir Mira bus nepatenkinta, kai grįš. Bet mergaitė prieškambaryje taip ilgai tupėjo ant skrynios, ir tos ašaros, pakibusios ant blakstienų...

Jis išnešė šiukšles. Moterys dar stovėjo tarpduryje ir juokėsi.
 – Girdėjom, mergaitė verkė? – paklausė viena. – Motinos ilgisi? Sunku jums? Išpaikino Mira dukterį. Ir tėvas, gyvas būdamas, vis ant rankų, ant rankų ją...
 – Kačiukas buvo prapuolęs, – droviai atsakė jis.
 Moterys žiūrėjo ir šypsojosi:
 – Smulkmena. Šiandien įsigeidė kačiuko, o rytoj – saulutę jai duok.
 – Tai ne paprastas kačiukas, – užginčijo jis.
 – Taip? O koks?
 – Žmonės sakė, gal tigras iš jo išaugo.
 Moterys nusijuokė, ir dabar jie kalbėjosi trise.
 Parėjęs jis vėl sėdo braižyti. Viskas buvo savo vietose – pilkas kamuoliukas prie radiatoriaus ir mergytė baltoj lovutėj.
 Ir jam buvo gera savo namuose.

Pagal Bitę Vilimaitę

Klausimai ir atsakymai

1. Nurodykite **dvi** priežastis, kodėl tėvas nenori laikyti kačiuko.

 (2 taškai)
2. Kodėl mergaitei ir vyrui, vadinamam tėvu, konfliktas ypač skaudus? Aptarkite kiekvieno iš jų situaciją.

 (2 taškai)
3. Kas yra Mira?

 (1 taškas)
4. Paaiškinkite, kaip supratote sakinį: „Taip? – jis daugiau nieko nepasakė: branginosi nenorėdamas taikytis.“

 (1 taškas)
5. Pasakotojas mergaitės patėvį atkakliai vadina tėvu. Kas rodo, kad jis taip vadinamas pagrįstai? Pateikite **du** argumentus.

 (2 taškai)
6. Įvardykite **dvi** šiame tekste teigiamas vertybes.

 (2 taškai)
7. Įvardykite teksto temą.

 (1 taškas)
8. Nurodykite teksto žanrą. Atsakymą argumentuokite.

 (2 taškai)

Čia rašo
vertintojai
1 2

1	2
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—

Taškų suma (maks. 13)

Iš viso už skaitomo teksto supratimo sandą (maks. 20)

KALBOS VARTOJIMO SANDAS
(Trukmė – 30 min.)

I užduotis. Kairėje pateiktus žodžius ar žodžių junginius parašykite nurodytu skaičiumi ir reikiamu linksniu. (15 taškų)

0 atvejis – pavyzdys.

Skaityti būryje – smagiau!		<i>Čia rašo vertintojai</i>	
		1	2
(0) <i>kiemas</i>	Vilniaus Fabijoniškių vidurinės mokyklos (0) <u>kieme</u> per pertrauką susirinko beveik aštuoni šimtai		
(1) moksleiviai	(1) _____ . Jie rodė draugams atsineštas savo	—	—
(2–3) mėgstamiausios knygos	(2–3) _____ . Laukdami direktorės pavaduotojos ženklo pradėti skaityti,	—	—
(4) išpūdžiai	mokiniai smagiai dalijosi (4) _____ . Taip mokiniai paminėjo Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną.	—	—
(5) akcija	Surengti (5) _____ „Knyga visada gyva“ moksleivius paragino Lietuvos spaustuvininkų asociacija.	—	—
(6–7) jaunoji karta	Ieškodama glaudesnio ryšio su (6–7) _____ , ši asociacija nuolat rengia pažintines	—	—
(8–9) šios išvykos	išvykas į spaustuves. Aktyviausiai (8–9) _____ dalyvei – Fabijoniškių vidurinei	—	—
(10) pirmoji	mokyklai – ji pasiūlė (10) _____ dalyvauti siekiant rekordo: surinkti daugiausia mokinių, kartu skaitančių	—	—
(11–12) grožinė literatūra	(11–12) _____ . Viena klasė, kurios visi mokiniai dalyvavo	—	—
(13) šventė	(13) _____ , buvo apdovanota leidyklos „Baltos lankos“ (14) _____ .	—	—
(14) knygos	Moksleiviai pasakojo, kad tokia šventė paskatino	—	—
(15) jie	(15) _____ prisiminti patinkančias knygas ir vėl jas skaityti.	—	—
<i>Pagal Jūratę Žuolytę</i>			

Taškų suma (maks. 15)		
-----------------------	--	--

2 užduotis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite tinkamas asmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. (15 taškų)

0 atvejis – pavyzdys.

Esamuoju laiku

		Čia rašo vertintojai	
		1	2
(0) turėti	Kryždirbystės tradicijų (0) <u>turi</u> daugelis Europos šalių, tačiau		
(1) būti	Lietuvoje ji (1) _____ ypač gyvybinga. Ši tradicija	—	—
(2) užimti	(2) _____ svarbią vietą mūsų šalies žmonių gyvenime ir	—	—
(3) pasižymėti	(3) _____ menine branda.	—	—

(4) džiaugtis	Aš (4) _____, kad šiuolaikinis jaunimas neskaito	—	—
(5) nečiuoti	bet ko, (5) _____ į rankas pirmos pasitaikiusios knygos.	—	—

Būtuojų kartiniu laiku

		Čia rašo vertintojai	
		1	2
(6) aplankyti	Tyrinėdama jaunimo skaitymo pomėgius, tu		
(7) klausinėti	(6) _____ daug bibliotekų ir	—	—
	(7) _____ bibliotekininkų apie jaunimo skaitomą	—	—
	naujausią literatūrą.		

Būtuojų dažniniu laiku

		Čia rašo vertintojai	
		1	2
(8) džiuginti	Kiekvienas susitikimas su šiuo iš pirmo žvilgsnio nekalbiu žmogumi mus nepaprastai (8) _____.	—	—

Būsimuoju laiku

		Čia rašo vertintojai	
		1	2
(9) stengtis	Tu kad ir kaip (9) _____, bet visų šių knygų per		
(10) neperskaityti	atostogas vis tiek (10) _____.	—	—

(11) pūsti	Šį savaitgalį (11) _____ stiprus vėjas. Tad mes su	—	—
(12) buriuoti	draugais (12) _____ Kuršių mariose.	—	—

Tariamąja ar liepiamąja nuosaka

		Čia rašo vertintojai	
		1	2
(13) skaityti	Mano jaunesni bičiuliai, jūs (13) _____, kad geriau	—	—
(14) pažinti	(14) _____ savo planetos praeitį. O skaitydami jūs	—	—
(15) svajoti	(15) _____ apie fantastiškiausius nuotykius visatoje.	—	—

Taškų suma (maks. 15)		
-----------------------	--	--

3 užduotis. Pasirinkite vieną tinkamą iš trijų po tekstu pateiktų žodžių ir įrašykite jį į tekstą. (5 taškai)
0 atvejis – pavyzdys.

Spalvoti vaikų laišakai

Vilniaus Mokytojų namuose veikia Afganistano vaikų piešinių (0) paroda „Spalvoti laišakai Lietuvai“. Parodoje galima (1) _____ apie šimtą vaikų darbų. Ryškiuose ir spalvinguose piešiniuose vaikai (2) _____ pasakų veikėjus, ornamentus, gėles, gyvūnus, peizažus, savo šalį bei kitus kraštus.

Piešinius (3) _____ nuoširdūs vaikų paaiškinimai. „Gėlė. Man ši gėlė labai graži, todėl ją ir nupiešiau. Ateityje noriu tapti žymia dailininke“, – po savo darbėliu parašė Mirgulė.

„Mula Nasredinas ant savo asiliuko joja į kviečių (4) _____, nes namie kviečių nėra, jie pasibaigė“, – užrašė Habiburahmanas Rahmani.

Parodoje eksponuojami darbai – (5) _____ Lietuvos vaikams, kurie rudenį savo kurtų darbėlių ir žaislų padovanojo tolimos šalies bendraamžiams.

Čia rašo
vertintojai

1 2

— —

— —

— —

— —

— —

(0) *paroda* / pamoka / pamaina

(1) apsidairyti / apsižvalgyti / apžiūrėti

(2) pasakoja / piešia / vaizduoja

(3) išpildo / papildo / užpildo

(4) laiką / laivą / lauką

(5) padėka / parama / paslauga

Taškų suma (maks. 5)		
----------------------	--	--

4 užduotis. Pasirinkite iš ŽODŽIŲ SĄRAŠO tinkamus jungtukus ar jungiamuosius žodžius ir įrašykite į tekstą.

Kiekvieną jungtuką ar jungiamąjį žodį galite pavartoti tik vieną kartą.

ŽODŽIŲ SĄRAŠE pateikta daugiau žodžių, nei reikia įrašyti.

0 atvejis – pavyzdys.

ŽODŽIŲ SĄRAŠAS

*kodėl / arba / taip pat / ir / vis dėlto / kai kurie/
nes / bet ir / kad / o / kuris / kadangi*

Kokios yra gamtos spalvos?

(0) Kodėl miškuose neaptinkame mėlynos spalvos augalų? Nors gamtos spalvos yra įvairios, (1) _____ augalai dažniausiai būna žali, geltoni, raudoni ar rudi. Tačiau klaidinga būtų tvirtinti, (2) _____ gamta yra tik šių spalvų. Gamta yra įvairialypė, mėlynos spalvos joje (3) _____ galima aptikti. Jos gausu jūroje arba danguje, be to, (4) _____ miško augalai žydi mėlynais žiedais, o ir paukščiai turi mėlynų plunksnų.

Žalią, rudą, geltoną ir raudoną spalvas tiksliau būtų vadinti augalų spalvomis. Vasarą vyrauja žalia augalų spalva, mat juose yra daug pigmento, (5) _____ mėlyną ir raudoną saulės spektro šviesas sugeria, (6) _____ žalią – atspindi. Rudenį lapus metantys medžiai pasipuošia raudona ir geltona spalvomis, nes žalieji pigmentai chlorofilai suyra (7) _____ užleidžia vietą kitų spalvų pigmentams. (8) _____ nukritę ant miško paklotės lapai sugeria saulės šviesą, jie ima tamsėti.

Daugelio gyvūnų oda, kailis arba plunksnos esti ryškių spalvų, kad gyvūnai galėtų ne tik vienas kitą atpažinti, (9) _____ įspėti, jog yra labai pavojingi. Ryškiausių spalvų gyvūnai paprastai gyvena ten, kur gausu įvairių gyvūnų rūšių, pavyzdžiui, atogrąžų miškuose (10) _____ koraliniuose rifuose. Taigi gamtos spalvos priklauso nuo to, kur gyvenama.

Čia rašo vertintojai	
1	2
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—

Šaltinis: Iliustruotasis mokslas, 2009, 12(27)

Taškų suma (maks. 10) | |

Iš viso už kalbos vartojimo sandą (maks. 45 : 3) | |

RAŠYMO SANDAS

(Trukmė – 120 min.)

Užduotis. Perskaitykite skelbimą ir atlikite užduotį. (25 taškai)

Mieli moksleiviai!

2009-ieji metai buvo paskelbti kūrybiškumo metais. Tai puiki galimybė parodyti sau ir kitiems, kad esate ir kūrybiški, ir raštingi. Leidykla „Vario plunksna“ šia proga nutarė išleisti *jūsų parašytą knygą* apie jums svarbius žmones – realius (artimuosius, draugus ir pan.) ar išgalvotus (pvz., romano veikėjus). Ši knyga bus skirta jūsų bendraamžiams ir tėvams.

Skelbiame geriausio knygos straipsnio konkursą.

Konkurso reikalavimai

1. Parašykite (200–250 žodžių) straipsnį apie vieną jums svarbų žmogų.
2. Straipsnyje:
 - pristatykite pasirinktą žmogų;
 - papasakokite, kuo jis savitas;
 - paaiškinkite, kodėl tas žmogus jums svarbus.
3. Sugalvokite patrauklų, straipsnio temą atitinkantį pavadinimą.

Konkurso rezultatai bus paskelbti birželio mėnesį.
Geriausių rašinių autorių laukia prizai.

Sėkmės!

Pastabos

1. Straipsnio pasirašyti nereikia.
2. Perrašę straipsnį į švarraštį, suskaičiuokite žodžius ir paraštėje pažymėkite 200 žodžių ribą. Jei parašėte mažiau, taip pat nepamirškite nurodyti žodžių skaičiaus.

